

szemcséket tartalmazó, rosszabb minőségű üvegek és egy üveges fajansz már csak a szkíta korban voltak jelen. Bronzkori fajanszokat és ugyanettől a korszaktól idegen, natúr szóda alapú üvegeket, illetve egy szkíta kori növényi hamus üveget is azonosítottunk.

SZABÓ Dénes Kristóf

Árpád-kori lúdkeltetés régészeti nyomai Csanádpalota, Juhász T.-tanya lelőhelyen

Az Árpád-kori félig földbemélyített épületek belső gödreinek lehetséges funkcióival kapcsolatban többféle értelmezés felmerült már. Az M43-as autópálya megelőző ásatásai során Csanádpalota, Juhász T.-tanya lelőhelyen feltárt Árpád-kori teleprészlet egyik különleges leletegyüttese egy új használati lehetőséget sejtet: a félig földbemélyített építmény belső gödrében in situ feltárt lúdtojások és a pereme mentén megmaradt, elszenesedett növényi maradványok kotlásra használt ültetőgödör és hozzá tartozó fonott kosár, illetve a kotló liba vagy tyúk leborítására szolgáló kas használatát valószínűsítik.

Mit árul el a lelet az Árpád-kori baromfitenyésztésről, és mi sejthető néprajzi párhuzamok és történeti forrásadatok nyomán a korabeli lúdkeltetésről? Segíthet-e a lelet az épület vagy akár a település elhagyásának éven belüli datálásában? Mi lehetett az építmény (és egy másik hasonló objektum) funkciója, lehetséges-e, hogy eleve a baromfitenyésztés céljaira épültek? Előadásomban e kérdésekre igyekszem választ találni.

SZABÓ Géza

A szigünnák Kárpát-medencei területe az újabb régészeti leletek és Hérodotosz alapján

Az iráni eredetűnek tartott folyónevek alapján Trogmayer Ottó már az 1980-as években feltételezte, hogy a Maros–Tisza-menti nép iráni nyelvű komponense a sztyeppei kimmer törzsszövetségből húzódhatott nyugatra. A kutatás Hérodotosz vonatkozó megjegyzéseit úgy értelmezte, hogy a Kárpát-medence keleti felében a szkítákkal rokon agathürszoszok laktak, a déli részeken, a Tisza és a Maros torkolatánál pedig a szigünnák éltek. Ebből a szempontból is kivételes lehetőséget jelentett, amikor az újabb regölyi feltárás anyagának ismeretében újra áttekinthettük ezt a kérdést. Világossá vált, hogy a Dunától az adriai venétekig terjedő, Hérodotosz által említett területen a Kr. e. 7–6. század fordulóján élő, egymással rokon kultúrájú csoportok a méd eredetű

szigünnák különböző törzseivel, a későbbi forrásokban pannonoknak nevezett néppel azonosíthatók. Ez az iráni eredetű, és közvetlenül az ókori Kelet területéről érkező népesség a Dél-Dunántúl római kori őslakossága, amely a továbbiakban is meghatározó módon formálta ennek a területnek a szokásait.

SZALONTAI Csaba

Banner János megmondta. Egy disszertációt érő mondat

Banner János korai tudományos művei között már a 20-as évekből is találunk néhány olyan tanulmányt, amelyek település- és/vagy természetföldrajzi megközelítésű településtörténeti szemlélet tükröztek, melyekben a vízrajz is fontos szerepet kapott.

Egy 1925-ben megjelent tanulmányának fontos gondolatai között többek között az olvasható, hogy „Ha Szeged településének első nyomait a történelmi Szeged belső területén keressük, nem járunk helyes úton ... a mai Szeged határát jóval túlhaladó, ma már többé kevésbé ismert emberi telepek leleteiről, mint a lakottság kétségkívüli bizonyítékairól kell elsősorban megemlékeznünk. Figyelemmel kell lennünk e helyekre már azért is, mert e helyeknek sorozatos ismerete kétségkívül összefügg a terület történelmi, vagy történelem előtti vízrendszerével is.”

Előadásomban Banner korai munkássága alapján keresem a választ arra a kérdésre, hogy milyen adatokból juthatott a fenti eredményekre, és valójában mivel igazolhatjuk állításának helyességét.

SZÁSZ Dániel

A régészet oktatásának lehetőségei a középiskolában

Előadásomban oktatási tapasztalataimat szeretném megosztani, és felhívni a figyelmet néhány problémára, illetve egyes jó gyakorlatokra. A középiskolában tanuló gyerekek alapvetően más környezetben szocializálódnak, mint tanáraik: gondolkodásuk és igényeik is nagyon mások. Ezekre a kihívásokra a közoktatás csak igen nehezen tud megfelelően és időben reagálni, de szerencsére ez mégsem lehetetlen. Ehhez viszont a tanár és a múzeumok szerepe, együttműködése döntő fontosságú.

A legfontosabb célnak azt látom, hogy létrehozzuk a múlt emberének világával történő személyes találkozást, egyfajta „időutazást”, és ez által megteremtsük az átélés élményét és a rácsodálkozást.